Mendelova univerzita v Brně

7.12. 2012, Brno

Připravila: Ing. Blanka Křivánková, Ph.D.

Spolupráce s místními komunitami klíč k úspěchu projektů

Posílení konkurenceschopnosti absolventů MENDELU v oblasti rozvojové spolupráce a managementu přírodních zdrojů v zemích třetího světa, Reg. č. : CZ.1.07/2.4.00/17.0028

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah prezentace

- komunity - o kom mluvíme?
- proč a kdy je zapojovat?
- plánování projektů
- jak je úspěšně zapojit - příklady z různých koutů světa
- projekt běží a co dál ?
- finanční aspekty
- závěr

Komunity - o kom mluvíme?

Komunity - o kom mluvíme?

- záleží na charakteru a zaměření projektu
- cílová skupina projektu (např. zemědělci, pracovníci NGOs, městské obyvatelstvo, určitá věková skupina, ženy, děti atd.)
- lidé z okolí
- lidé s nepřímou vazbou na projekt
- ne nutně uniformní společnost - i více etnických, či náboženských skupin

Proč spolupracovat s místními?

Proč spolupracovat s místními?

- klíč k úspěchu projektu
- podpora účasti a zájmu těch, kterým má projekt sloužit /kteří žijí v daném prostředí, okolí
- nedávat peníze a finanční podporu, ale naučit místní, jak je získat / podpořit je v tom
- přiřazuje daným lidem „vlastnictví projektu“
- vytváření si vazeb, zájem, motivace
- podporuje, zajišťuje udržitelnost projektu i po skončení

Kdy s nimi spolupracovat?

- všechny fáze projektu
- plánování
- realizace
- průběžné udržování vztahu
- předání „ vlastnictví projektu“
- pokračování

Plánování projektů

- seznámení se s prostředím (politická situace, kulturní zázemí, náboženské, sociální postavení jednotlivých skupin ad.)
- identifikování účastníků - kdo a jak může být zapojen do projektu
- zainteresované skupiny na všech úrovních (cílová skupina projektu, možné partnerské organizace, místní poskytovatelé služeb, „silní jedinci daných komunit“

Plánování projektů

- základní otázky:
- kdo jsou ti, kterým má projekt sloužit?
- na koho bude mít daný projekt vliv?
- je možné v těch samých osobách hledat podporu pro projekt a jeho aktivity?
- v jaké fázi, či roli mohou být zapojeni?
- jak s nimi nejlépe navázat komunikaci?
- jaké postupy je potřeba podniknout pro úspěšné navázání komunikace?

Výhody zapojení místních

- více pohledů na věc, společná diskuze, sdílení názorů a myšlenek
- inspirativní dialog
- znalost místní kultury, potřeb, způsobu chování ad. - „pohled zevnitř“
- zapojené osoby se mohou cítit více motivované a zodpovědné za chod projektu, záleží jim na jeho realizaci a udržení
- rozvíjení „společných vizí/potřeb“
- adekvátnost místním podmínkám a potřebám
- místní spojenec může pomoct navázat důvěru

Ožehavé paradoxy

- „sociální, kulturní, politická, či náboženská nespravedlnost“
- silný jedinec = bohatý (bývalý) politický vůdce nedemokratického režimu (= respektovaná osobnost ve vesnici)
- silný jedinec = ortodoxní muslim (= příkladný manžel a občan)
- silný jedinec = svalnatý muž až zastrašujícího vzhledu (= muž se zkušenostmi z války, obdivuhodná autorita)
- je nutné respektovat prostředí a hodnoty v němž projekt realizujeme !!!
- zbavit se předsudků, snažit se vnímat místní v daném kontextu prostředí

Jak podpořit zájem?

- přímé zapojení místních obyvatel do projektu
- pocit důležitosti, relevantní motivace (zisk, vyšší sociální postavení, tradiční hodnoty,...)
- relevance k místním podmínkám, tradici, historii, situaci
- prvotní sdílení cílů a záměrů projektu s budoucí cílovou skupinou
- ? jakým způsobem je nutné adekvátně informovat místní o našem projektu?
- zohlednit míru vzdělanosti a možnosti cílové skupiny (lokalitu, sociální struktury atd.)
- informovat o projektu jednoduchou formou, relevantní daným osobám (barevný leták, plakát, email, web, odborná studie)

Jak je úspěšně zapojit potetovaný námořník v Indonesii

- jatropha
- monokultury
- eroze
- x
- biodiverzita
- zisk pro region
- práce pro ženy

Jak je úspěšně zapojit bohatý vesničan ve Vietnamu

- akáciové plantáže
- monokultury
- regionální plán x
- krásný nábytek
- původní druhy
- zisk

Jak je úspěšně zapojit ženy v Afghánistanu

- limitovaná možnost pohybu, či odlišné náboženství nemusí být překážkou
- využít daných podmínek v prospěch projektu
- využití místních dovedností
- posilování kapacit žen
- hledání možností výdělku

Jak je úspěšně zapojit ovdovělá farmářka v Peru

- silná osobnost
- těžký životní úděl
- respekt okolí
- vztah k přírodě
- místní znalosti
- vynalézavost
- sdružování žen z okolí
- finanční aspekt
- úspěšný příklad

Budování vztahů

- komunikace, opakované návštěvy, ocenění, pochvala
- společné setkání - semináře, prezentace, formální i neformální schůzky
- vytvořit přátelské prostředí
- využít lokálních zvyklostí
- hledat odlehčení - „zazpívejme si a dobře se najezme“
- přiblížit se dané komunitě - např. setkání ve škole, či na fotbalovém hřišti
- budování sounáležitosti s projektem, důvěra ve skutečný zájem
- usnadnit možnost účasti všem (doprava, matky s dětmi, ad.)
- naučit se místní jazyk, dialekt, alespoň pozdrav a díky

Projekt běží a co dál?

- pravidelná komunikace s účastníky projektu
- průběžná kontrola, zda jde projekt správným směrem a je stále aktuální
- chválit - např. nejlépe obhospodařovaná parcela, žák s nejlepšími známkami, žena s nejvíce výrobky,...
- oceňovat - fotka v místním časopise, nový rýč, učebnice, nůž,...
- neformální schůzky, setkání
- osobní čas věnovaný komunikaci
- průběžné evaluace, případná drobná úprava aktivit
- předávání „vlastnictví“, samovolné šíření
- „ujištění se” o motivaci

Finanční aspekty

- zohlednit v rozpočtu náklady na informativní, průběžná a motivační setkání
- např. představení projektu u oběda, ocenění za úspěchy
- nesnažit se získat přízeň penězi !
- dodat materiál, ne peníze
- vybudovat schopnost, jak si na základě nových schopností, či zkušeností zajistit určitý finanční příjem, ale nedávat hotovost !
- motivovat úspěšnými příklady, ne penězi !

Shrnutí

- seznámit se s místem a podmínkami realizace projektu
- respektovat dané poměry;využít je ve svůj prospěch
- místní jazyk výhodou, základní slova pomohou
- formální a především neformální setkání
- trpělivost, dialog, naslouchání
- motivace v celém průběhu
- otevřenost ke změně, drobným úpravám v průběhu projektu
- využívat místních znalostí, podmínek a možností
- vyhledání „silné/ vůdčí“ osobnosti
- partneři na místě

Shrnutí

- komunikovat a představovat vše úměrně dané situaci a cílové skupině
- nezavádět vše nové, využít co je
- zapojení žen
- vzdělávací aspekt v projektu pomáhá
- podpořit „vlastnictví“ a tím i udržitelnost projektu

Doporučená literatura

- Colin, Tjikalyi and Garrow, Anne (1996), *Thinking, Listening, Looking, Understanding and Acting as You Go Along: Steps to Evaluating Indigenous Health Promotion Projects*, Council of Remote Area Nurses, Alice Springs.
- Chambers, R. 1994. Participatory Rural Appraisal (PRA): Analysis of Experience. World Development, 22 (9): 1253-1268.
- Chanan, Gabriel (1999), *Local Community Involvement: A Handbook for Good Practice*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Loughlinstown, Ireland.
- Cunningham, A. B. 2001.Applied Ethnobotany. People, Wild Plant Use and conservation,London, UK, pp: 300.
- Langill, S. 2004. Introduction to Indigenous Knowledge. In: Elevitch CR (editor) The Overstory Book. Cultivating Connections with Trees. 2nd Edition. Permanent Agriculture Resources, Hawaii, USA, pp: 548.
- Pratt, B and Loizos P. 1992. Choosing Research Methods: Data Collection for Development Workers. Development Guideliness No. 7. Oxfam, Oxford
- Ulluwishewa, R. 1993. Indigenous Knowledge, National IK Resource Centres and
- Sustainable Development, Indigenous Knowledge and Development Monitor, 1(3),
- 11-13.
- Wadsworth, Yoland (1997), *Everyday Evaluation on the Run* (2nd edn), Allen and Unwin/ Action Research Issues Association, Sydney.

Děkuji za pozornost

